

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske pet- vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Še enkrat železnice in slovenščina z ozirom na naše terjatve sploh.

(Dopis z Notranjskega.)

(Konec.)

Pri železnicah velja bolj kakor kje drugod: nij tožnika nij sodnika, — und es geht den alten Schlendrian fort! Slovenskih uradnikov se ne manjka takoj ne železniškim vodstvom, in nižje vrste služabnikov tudi ne. Ako naši slovenski poslanci potrkajo na višjem mestu, bodo najbrž čuli pohvalo, kako izvrsten kontingent dajejo naši domačini. Železniško vodstvo si je v svesti svojega trgovinskega stališča, ne preganja svojih uradnikov, ako so Slavjani, jih ne komandira na volišča, drago mu je, ako so priljubljeni; se ve da želi, da so objektivni, da jim ne raste greben enostransko, da niso politično pronosirani. Torej bo tudi varovalo nas pred nenarodnimi in tujimi uradniki mej nami, ter vsako animoznost zavrnilo v zaslužene meje.

Tožil sem uže prej po velicem dnevniku. Ne sme se me napačno umeti, da bi podpiral denuncijante! Vodilo mi je: svoji mej svojimi! Do sedaj nam je malo koristilo, če smo napisali dopis, poslali notico v naše liste, kadar nas je kakov ohol in neumen železniški služabnik z znano historično surovostjo narodno žalil. Kajti Bog je visoko, a car daleko! Žalostno sicer, pa tako je bilo in je; glejmo, da bode inace! Naši poslanci nam bodo s pravo lehkoto razvozljali praktično železniško vprašanje. Od 2400 kilometrov (okolo 300 milj), katere šteje kolós, južna železnica v Avstriji, teče dobra tretjina, kakih 900 kilometrov (nad 100 milj) po slovenskih tleh. In od Rudolfove železnice je 200 kilometrov na našej zemlji. Evo, ali niso to ogromne številke, s katerimi se mora računati! Toda uspešno in praktično je treba rešiti narodno vprašanje

pri železnicah in ne po modélu magjarskega šovinizma, kateri je v svojej pretiranosti na glavo postavil stvar. Le nevednež mešal bi se v notranje poslovanje železnic: to mora biti edino v velicem svetovnem jeziku.

Kako človeka srce zaboli, ko povsodi po Sloveniji vidi table, trgovske, gostilniške in druge javne, ali ponemčene ali se šušmarjeno in nepravilno slovenščino. In ta sramotna pisava imen! Kaj so to slovenska mesta, trgi in sela? Vest, vest, izbudi se, peci in peci kakor živo peklo, priganjaj, dokler nij boljše! Kaj si misli prosta masa o inteligenciji, ker tako njo in sebe spoštuje? Ali se ne demoralizuje narod s tem? In kaj si misli tujec, zlasti Nemec? V polnej sreči šepeče, stopaje po naših tleh: deutsch bis zur Adria! O blaženi dualizem! Oportunnost hrvatska tirala je hrvatske železnice tudi v izključljivo magjarske pesti, do Reke šopiri se „magyar ország“. Svojim očem ne veruje Arpadov potomec vozeč se od južne Tatre do breznačajne slovenske Reke, ker čuje povsodi na železnicah svoj jezik, povsodi čita naznanila v svetovnej magjarsčini. Čudeč se, pita ravno vstopivšega belohlačnika Hrvata: „Magyar ember“? Priprosti Hrvat, kateremu njegov tlačitelj instiktivno mrzi, se odreže: „Šuti m—!“ „Ejjen magyar!“ kriči navdušen sin puste, in peljeta se dalje po slavjansko-hrvatskej zemlji! Kako pa je pri nas? Oh „Bridka žalost me prešine, ko se spomnim domovine“ . . . Kje pa si tožna domovina? „Wo ist Slovenien?“ vpraša se nehoté tujec, drdrajoč iz osrčja Avstrije proti sinjej Adriji. „Deutsch bis zur Adria“, menca si veselo in zadovoljno roki.

Kar velja v ožjem pomenu pri mestih, trgih, selih itd., to velja v širjem pri železnicah. Sveta dolžnost je, da se napnó vse žile, da dobode naša tužna domovina pravo narodno lice. Kako strašno popačilo nam je tujstvo

imena krajev in rodbin. In sedaj nam hoče biti to zakon in pravilo? Le bedak opravičuje se: „moj oče so se tako pisali“. Nij dolgo, kar sem videl iz urada pisano ime „Zebultz“ (= Čebuljec). Stari birokrat piše po sluhu in tujec po svojej ortografiji. Neki nemški profesor je svoje dni v nižjej latinskej šoli slovenskemu dečku v sešitek utaknil listek s temi-le besedami: „Warum verhunzen sie ihren schönen deutschen Namen — — —?“ in ime je bilo pošteno slovensko!

Kaj je Markt-Tüffer, Steinbrück, Franzdorf, Adelsberg, Lesece itd., kaj je Maria Rast, Wuchern, Velden, Fridau, Lichtenwald itd. itd. za našo slovansko uho na naših lastnih tleh, na našej maternej zemlji, naj je užo klicano ali pisano, živo ali mrtvo? Znamenje tujstva je, znamenje podločnosti, znamenje ti-sočletnega jarma.

Spomenica, ki naj jo predložé slovenski državni poslanci železničnim vodstvom, morala bi biti dobro premišljena in pred očmi imeti pred vsem praktično stran. Jedro bi jej morda bilo to-le:

a) Nad nemškimi imeni postaj naj se spodobno pribije domače naše, od severa do juga, od izhoda do zapada.

b) Pri vhodih, izhodih, čakalnicah, gostilnicah, pri raznih poslovnih oddelkih morajo biti napisani tudi slovenski. (Do zdaj bil je slovenski napis se ve da bela vrana le tam, kjer se nas je za vrat lovilo.)

c) Oznanila, razglasi, ki segajo direktno v gmotni prid občinstva, objavljajo naj se tudi slovenski, zlasti tudi po slovenskih novinah.

d) Vodstva naj izdadé lahko umevni opravilnik v slovenščini, da se naše ljudstvo more podučiti, kake dolžnosti imajo železnice do njega in kake óno do njih.

e) Služabniki, od načelnika do zadnjega stražarja, morajo se umeti z občinstvom.

Mistek.

Sibirski raziskovalci XVII. veka.

Po Kostomarovu spisal J. Steklasa.

(Konec.)

Mej tem pa so drugi raziskovalci prodrli do Zabajkalja. Beketov je postavil trdnjave ob rekah Selengi in Hilki. Za njim so drugi podvrgli Burjate, ter jih prisili na plačanje danji. Glavno mesto v tem kraju je bila Irgenska trdnjavica, a od leta 1666. Selenginsk. Leta 1670. je nastal znamenit prepir mej Rusi in Kitajci zaradi tega, ker je tunguski knez Gantimir (?) s štiridesetimi ljudmi svojih vlastehnov prešel na rusko stran. Kitajci so smatrali to povodom vojne — casus belli — ter zopet začeli napadati ruske trdnjave. Zaradi teh zadev se je podal poslanik,

carjev listonoša Spafari, v Kino, pa se je brezuspešno vrnil. Na povratku iz Pekinga je nagovarjal nerčinskega vojevodo, da naj nič več ne vznemirja Amura; ali ta želja se Rusom nij izpolnila. Na bregovih Amura so se ustanovili novi vojaki, ter delali trdnjave. Plemena, stanujoča na Amuru, Natki, Giljaki in dr., podšuntana od Kitajcev, niso hotela nič več davkov plačevati, ter so neprenehoma napadala ruske trdnjave. Vojna je trajala nekoliko let. Končno so bile leta 1665. skoraj vse trdnjave porušene; ostalo je samo mestice Albazin pod zapovedništvom hrabrega vojevode Tolbuzina. Oblegan od mnogobrojne kitajske vojske bil je Tolbuzin prisiljen pobegniti. Albazin je bil porušen, ali sledeče leto se pojavi zopet Tolbuzin, ter ga v novič popravi. Pa tudi kitajska vojska se zopet prikaže pod Albazinom in Tolbuzin je bil v boju

ubit. Mestu njega je nastopil atamanstvo Bej-ton, ter hrabro branil mesto proti oblegajočim; iznenada so Kitajci dobili ukaz, da ustavijo vse vojevanje, ker se je približeval iz Rusije zopet poslanec, okoljničij (carski činovnik, ki je imel paziti na red in mir ob mejah carstva) Fedor Aleksejevič Golovin, z velikim spremstvom dveh tisoč ljudij. Kitajski car je tudi od svoje strani poslal poslanstvo v Nerčinsk. Pri tem poslanstvu sta zavzimala važno mesto dva po kitajski oblečena jezuvita: Španjolec Perejra in Francoz Cherbillon. Spremljevala je poslaniške vojske od 15.000 mož. V avgustu leta 1689. so se začele razprave mej poslanstvom pod Nerčinskim v šatorih. Te šatore je dal postaviti bivši ataman maloruski Domjan Mnogogrišnij, ki je bil v tem času uže sin boljarski (plemič). Razgovore sta vodila jezuvita v latinskem jeziku. Ruski posla-

f) Imena postaj klicati se morajo po Slovenskem tudi v naščini!

To bi bil nekako površen okvir, popolnem pravičen in ne pretiran. Če le to dosežemo, veliko pridobimo. Naš narod bi ne trpel več materialne škode po zmešnjavi, ki nastajajo s tujim jezikom. Domovina naša dobila bi svojo častno obleko, v narodu bi se ukoreninilo spoštovanje in zaupanje do domačinstva, in tujcu ošabnežu bi imponirali, da bi nas ne mogel vsak hip smrtno žaliti.

Ali je pa vse to mogoče? To pustim na stran, da imamo pravico in — dolžnost, reklamirati to pravico; naj govorim le o mogočnosti. Ko sem zadnji čas, da bi bolje informiral se o železničnih razmerah, posebno tistih, ki se tičejo naše narodne stvari, večkrat občeval z železničarji, prišel sem do sklepa, da bi taka reforma le malo sitnostij in hrupa napravila. Vodstva bi imela le neznatne troške in bi s tem zadovoljila tretjini svoje celote. Pa saj poudarjajo, da hoté vedno nepristransko vsakej želji občinstva ustreči! Dokazite! — Uradnikov slavjanskih imajo po nemških krajih dosta. In uže sedaj se jih na Slovenskem, kakor se mi je trdilo, malo najde, da bi ne bili domačini, ali da bi konči ne znali službeno z našim narodom občeovati. (No, o nekaterih treba pač reči: pa kako?) Mi ne moremo imeti nič zoper poštene tujce, ki znajo naš jezik, naj ostanejo mej nami! Tudi v nižjih sferah je po večjem domač material. Da se tukaj toliko tujstva in nasprotstva čuje krivo je najbolje to, ker so todi skoraj povsem nastavljeni dosluženi vojaci, ki se vsigdar in povsodi s tujščino bahajo in šopirijo. Kdaj bode naš rod bolj ponosen ná se?

Se ve da čez noč ne bode vse boljše, z glavo se ne more skozi zid. Ali treba je takoj dela energičnega pa ne kompromisov! Vsak posamezni naj skrbno čuva s ponosom na domačinstvo in slavjansko narodnost, domá in na potu, da se nas ne bode narodno žalilo, da se naše narodne svetinje ne bodo metale nevedoč ali vedoč ob tla. In ako smo priča, kjer se kaj takega zgodi, potem je naša dolžnost, da branimo narodno čast z vsemi dovoljenimi sredstvi, kakor je to storila vrla občina Št. Peterska na Notranjskem.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. oktobra.

Grof Hohenwart je izdelal uže načrt **adrese** do nj. veličanstva cesarja, katerega

nec se je trudil z vsemi silami, da odtrga Kitajcem čim večji kos zemlje, Kitajci pa so počeli proti Rusom buniti sosedna plemena: Burjate in Onkote, vzdignili se s svojo vojsko, ter jim grozili. Le to je prisililo Golovina, da je popustil. Rusi so se odrekli Amura. Za mejo je bila označena reka Gorbica, ki se izliva v Šiljko, reka Argun od izvora do izliva v Šiljko, in kameni hrbet (gora), poznat pod imenom Jablanovo gorje, tik do Ohotskega morja. Polkovnik Bejton, ki se je držal v Albazinu, porušil je po zapovedi Golovinovej le to mestice, ter odšel s svojimi Rusi v Nerčinsk.

Na ta način je bila amurska zemlja najskrajnejši del ruskih odkritij, poslé tridesetletnega posedanja izgubljena za Rusijo do carstvovanja Aleksandra II., ko je bilo zopet celo Poamurje in Maudžursko primorje odstopljeno Rusom (l. 1852. — 1860.).

je večina adresnega odbora sprejela. Adresa se ne bode preje objavila, predno da se v državnem zboru prečita.

Izid volitev v posamne odseke **državnega zbora** javljajo dunajske novine. Voljeni so v odsek za vladno predlogo o Bosni in Hercegovini: Hohenwart, Klaid, Rieger, Lobkovic, Jireček, Baum, Groholski, A. Liechtenstein, Lienbacher, Splavinski, Loudon, Dunajevski, Fanderlik, Gregr, Iz. Giovannelli, Herbst, Plener, Carneri, Ed. Suess, Rabl, Tomašček, Sturm, Skene, Lustkandl. V odsek predloga za odpravljenje prisilnega legalizovanja: Jasinski Adamek sen., Brauner, Croy, Thurnher, Onyszkiewicz, Keil, Dvorski, Obratschai, Stöhr, Jaksch, Granitsch, Madejski, Jaques, Vasaty, Mikyska, Monti, Herman Mih., Fuchs V., Spaun, Kirschner, Spens, Edelmann. V odsek za predlogo o podaljšani brambovskega zakona: Clam-Martinic, V. Pfeifer, Smolka, Liechtenstein Alf., Belcredi, Dzvankovski, Chrzanovski, Tovarnicki, Zeithammer, Vetter, Kaninski, Sternbach, Mattaušch, Streeruwitz, Czedik, Hackelberg, Russ, Lobniger, Klier, Schöffel, Fischer. V odsek za predlog o uravnavanju zavarovalništva: Poklukar, Schier, Wittman, Weiss, Wolkenstein, Schmidt, Fröschel Harrach, Oliva, Chamiec, Dzieduszycki, Auspitz, Wolski, Doblhammer, Roser. V odsek zakona zoper oderuhe: Gudenau, Vitezid, Starzenski, Wurm, Bulat, Tyszkiewicz, Roth, Müller, Zak, Zeilberger, Zotta, Lienbacher, Krasicki, Zborovski, Rylovski, Jaques, Neusser, Strass, Kochanovski, Pajer, Haase, Kallir, Forster, Weeber. V odsek o ponarejenem vinu: Kinsky, Chr. Granitsch, Markovic, Dohler, Fürnkranz, Karlou, Dipauli, Klimesch, Weber, Kaminski, Bodynski, Pfeil, Raf. Berchthold, Friedmann. V državno sodišče je bil voljen avtonomistiški kandidat, odvetnik Ivčević v Zadru. V odsek za oproščenje koleka pri združevanju zemljišč so voljeni: Vošnjak, Kiełanowski, Hausner, Rapoport, Doblhammer, Herman Miha, Winkler, Meznik, Havera Stangler, Martusiewicz, Fürstenberg, Kaizl, Platzer, Puzyna, Matscheko, Wagner, Sax, Wünsche, Isbary, Mauthner, Kronawetter, Roser, Müller.

Iz dozdanih obravnav legitimacijskega odbora je razvideti, da so bili uloženi protesti zoper 28 izborov državnih poslancev. Mej temi sta tudi kranjskega velicega posestva zastopnika v državnem zboru, barona Žvegelj in Taufferer. Poročevalec o dotičnem volilnem aktu je poslanec Thurnher. Kdo da je protestiral zoper to volitev, še nikjer nij bilo povedano.

O obravnavah gledé **hrvatsko-ogerske** nagodbe piše „Bad. Corr.“: Hrvatska regnikolarna deputacija je dala poročevalcu Miškatoviču nalog, da izdela do 24. t. m. natančen načrt odgovora na ogerski renuncij (odgovor na hrvatski nuncij), o katerem se bode potem hrvatska deputacija posvetovala. Mogoče pa je tudi, da hrvatska regnikolarna deputacija ne bode stopila v ustmena dogovarjanja z ogersko, nego bode dala pismeno svoj odgovor. Poročevalec Miškatovič dela zdaj óni načrt.

Vnanje države.

Srbski „Istok“, organ Rističev, je prinesel 19. t. m. vrlo zanimiv in pomenljiv članek, v katerem se zagovarja zveza mej Srbijo, Črnogoro, Rumunsko, Bolgarijo in odnosno tudi mej Grecijo. Pravi se, da je ta članek spisal minister Ristič sam. On pravi, da ker so se zbog slabih posledic berlinskega dogovora iz nova, a drugače zvezale velevalsti, morajo tudi manjše države skrbeti za to, da jih dogodjaji ne iznenadejajo. To pa velja osobito o balkanskih državah. Da se te države mej soboj združé, storili so se uže prvi koraki. Pohod kneza bolgarskega v Bukurestu, njegov bodoči pohod v Belgradu, prijateljska zveza mej Srbijo in Črnogoro in shod vseh balkanskih knezov v Belgradu bodoče pomladi, to vse govori za to, da se bode osnovala koalicija teh balkanskih držav, ker se mora osnovati, ker je ta zveza jedina skušena obramba zoper nevarnosti, katere jim

preté od večjih in močnejših držav. V složnosti in jednosti naše bodo balkanske države moč, da bodo vse napade na njih narodnost in politiško samostalnost krepko odbijale in dosegle vse, česar jim treba za njih napredek in blagostanje. Rusija odobruje tako zvezo, bomo jo tedaj dosegli, Evropa bode na morala računati s tem činiteljem. Naši oficijozni uže obirajo ta članek, hoteči ga osmešiti, ali kisli obraz njih se vidi iz vsake vrstice ker so sami preverjeni neovrgljive naravske resnice, ka „z malega vzraste veliko.“

Bolgarsko ministerstvo bode bolgarskemu „narodnemu zbranju“ predložilo več važnih predlog v po-vetovanje. Vlada bolgarska hoče odpraviti namreč krajevna nadzorništva, ustanoviti zemljiščno kreditno banko in jeden univerzitet s štirimi fakulteti; nadalje namerava namnožiti stalno vojsko, zidati železnice in ceste.

Ruski car je dal Bolgarom še jedno ladijo, v Nikolajevu pak je bolgarska vlada naročila dve ladiji za kanone. „Šesta velevalst“, nemško-židovsko novinarstvo, je enkrat „protestiralo“, da bi imela Bolgarija svoje lastno brodogradnjo, a kljubu temu „protestu“ se bolgarsko brodogradnjo prav lepo množi in vlada celo namerava ustanoviti šolo za pomorščake!

Rumunski senat je s 56 glasovi zoper 2 glasa sprejel načrt o reviziji ustave tako, kakor je zbornica sklenila.

Še en donesek k avstrijsko-nemški zvezi, — tako bi se smel imenovati neki članek, katerega je objavil teh dni Lipski „Grenzboten“, kateri pojasnjuje uže tolikokrat naimenovano zvezo iz prav posebnega stališča; Bismark hoče te zveze, ali vladarja teh dveh držav niti ne misli na to, — čuje se iz ónega članka, ki je po vsej Nemčiji silno pozornost vzbudil; naj posnamemo tudi mi nekatere posebne zanimivosti iz njega: „Nemški kancelar si je položaj tako-le tolmačil: po rusko-turški vojni je pričela Rusija z nova oboroževati se, in sicer silno. Armada ruska se je namnožila za 400.000 móž, to je za toliko, kolikor broji nemška armada o mirovnem času. O času nove vojne bode Rusija, odkar so kadri s 75.000 móž osnovani, na noge postavila 24 novih divizij to je dvanajst armadnih korov. Ne daleč od zapadne meje stoji množina ruske konjice, katera lahko v treh dneh do nas prispé. Zoper kóga se je Rusija tako oboroževala? Nu v Rusiji se javno govori, Carigrad se mora zasesti v Berlinu; drugi sicer mislé da na Dunaji, ali da pot tja pelje z Ruskega skozi Berlin. Tedaj, — misli si je Bismark — mi se moramo kam nasloniti, kajti tudi Francoskej nij upati ničesa, in — Avstrija je blizu, ona nam lahko mnogo koristi.“ To Bismarkovo mnenje nij našlo na odločilnem mestu, potrjenja, in od jeze je Bismark daleč od Berlina v Barzin odpotoval. Iz nenavadnega članka pak se razvidi, da Nemčija ne išče zveze z Avstrijo zaradi tega, ker je „evropski“ mir v nevarnosti, nego iz bojazni pred Rusijo in Francijo; za to hoče, da bi jej Avstrija hrbet zakrila. Zoper tako zvezo mora vsak avstrijsk državlian protestirati.

Pruski deželni zbor se snide 28. dne t. m. **Francoska** vlada bode zbornicam predložila sledeče predloge: Ves naučni zakon mora tudi s členom 7. stopiti v veljavo; davek se zniža; zažanje železniških tarifov; colni tarifi; gledé vseh teh točk so baje ministri složni.

Irski posestniki so imeli tabor v Balini in so sklenili, da v bodoče podpirajo svoje najemnike, ako se bodo ti vredne izkazali in se pridružili deželnim lordom. To se pravi z družimi besedami: 78.000 irskih posestnikov hoče se združiti z najemniki, da 5 milijonov irskih prebivalcev obdržé v takem siromaškem stanju, kakor so bili doslé, neimejoči niti pedé zemlje.

Novo **turško** ministerstvo je bilo v Carigradu tudi od občinstva radostno pozdravljeno, — kar se ne more trditi tudi o nekaterih evropskih vlastih. Mej Rusijo in Turčijo so se dosegle prav prijateljske razmere in sicer tako, da turški sultan niti sprejel nij

angleškega poslanika Layarda, ki je prosil za avdijencijo. To bode Angleže silno razburilo. tembolj, ker bodo morali opaziti, da niti njih žuganja jim ne koristijo. Ko je bilo imenovano novo turško ministerstvo, je angleško časopisje pretilo, da se bode odpozval anglešk poslanik iz Carigrada, in da se bode angleško brodovje poslalo v Bospor; kaj bodo po naj-novejšem dogodjaji, ki mora Angleže še posebno zadeti, oni storili, na to smo radovedni.

Dopisi.

Iz Cerknjske okolice 21. okt. [Izv. dop.] (Predrzen rop.) Neki berač pride pretekli teden na večer v hišo A. Klaučarja, po domače „pri Hitèji“ na Blokah, ter poprosi, da bi ga prenočili. Dobri ljudje ga vzmó pod streho, mu dadé večerje in še nekaj pod zglavje. Po skromnej večerji in po molitvi „za vsakdanji kruh“ naroča hišni oča, kako opravilo vsacega posameznega njegove družine čaka na jutro. „Ti Tone, poideš zarana z voli na Rakke; tija popelješ žaganjca in nazaj vržeš na voz nekaj blaga na rakovski postaji in v Cerknici pa tobak za našega trgovca; tukaj gori v klanjce ti jaz s kravama prelprižem“. Tako zapoveduje oča komaj 16letnemu sinu; našteje mu 132 gld. na mizo za tobak in vožnjo, ter izroči za prejem robe potrebna pisma. Mala družina razide se po bornih ležiščih, gospodar ugasne luč, in kmalu vsi domači pozatisnejo trudne oči. Le razcapani berač preklada in razteza kosti svojega rojstva po trdeji klopi pri peči. Misli in misli, tuhta in tuhta, kar se mu zažari v peklenskem ognju potuhneno okó, okrog usten zaigra mu vražji posmeh, češ, ta-le bode prava!... Mežnar pri fari nij še odzvonil „belega dné“, ko sta oča in sin pri Hitèjevih uže na nogáh. Pokladata živinčtom, napojita jih skrbno in naprežeta še pred dnem. Oč blok proti Glini v breg pripreže oča kravici; vrh Gline vrne se ž njima nazaj domov. In sin vozi brezskrbno nizdolu Loške-pole dalje naprej. Nihče nij zapazil, kako se je berač izplazil za njima iz hiše, kako je najprej obema in pozneje mladeniču tihotapsko po bližnjih stezah sledil. Na najbolj samotnem in varnem kraju napravi nekaj skokov in uže drži prestrašenega mladiča za goltanec z močno desnico in z levico seže mu izurjeno v nedrje po novce. Ko še po vrhu fantina napesti, ubere jo s plenom — kam? — S tem vprašanjem si sedaj žandarmerija beli glavo in brusi peté. Nadejati se moremo, da nevarni potepin in ropar, kateri je baje sè Studena pri Postojni domá in okolu 40 let star, pa vse svoje žive dni nij bil nič prida, ne uide pravičnej kazni. Sploh si pa vsak lahko m'sli smrtni strah in omotico mladega voznika, in žalost pa skrb ubozega, pridnega kmetiča, ki mora naravno trpeti veliko škodo o zdanjem časi vsestranske reve! —

Postscriptum! „O ga uže imamo!“ „Da, pa ne lopova, ampak širokotacneža, mojstra medveda“. Včeraj opoldne ubila sta brata knjeza Vindischgrätz po več ostrih strelah kosmatega stárca pod črnim Javornikom. Krempljavi mrhež je bil 2 centa in 14 funtov težak. Oddali so ga na Rakku na „mašino“ da bo v ljubljanskem muzeji pod vodstvom g. Š. po marsikaterem krvavem ropu prestal proces s kemijo in drugo učenostjo. Pri tej prilici trdili so izvedeni selski gonjači, da imajo na Javorniku sled še za pet medvedov. Če se posreči, da vseh pet na travo položé, vsaj ne bomo za Kočevarji, ki se ponašajo, da so v zadnjih treh mesecih pobili jih šest! Nu, kaj

bo to pri nas in z nami!? Sočutni sosedje bodo trobili po svetu, da je naša vsa dežela medvedji brlog, da smo še strašno nazaj, da do nas ne more solnce, žarko solnce prosvete! In vsi vitezi brez vranca in strahú bodo soglasno pritrdili, da je taka in se rotiti, da nas morajo osvoboditi klerikalno-nacionalnega zmaja, ki nad nami gospodari! Habeant sua — gaudia!

Iz Bégunj na Gorenjskem, 20. oktobra. [Izv. dop.] Ne zamerite, gospod urednik, da se tudi mi spominjamo vašega lista in vam nekoliko tvarine pošljemo. (Zato se vam nij še bati zamere. Ur.)

Naš občespoštovani gospod učitelj gre v pokoj in na mesto njega ne vemo kakšno učiteljsko moč da bomo dobili, ali moškega ali ženskega spola. Iz gotovega vira vem, da, ko bi našim kmetom na glasovanje dal, to vprašanje glasujejo vsi za učitelja, ker učiteljica v šoli se jim zdi čudna modèrna prikazen.

Čujemo, da je radovljiski krajni šolski svet silno se potezal, da bi dobil grozno učeno učiteljico. Moškega kompetenta sicer nij bilo (ker s kofetom ne opravi), kompetirala je pa baje tudi druga, slovenskega jezika zmožna gorenjska gospodičina. Ta pa ne govori francosko, vlaško in nij izvrstna muzikarica, kar je prvej neki vse v obilnej meri lastno, in za to bila prezrena. Prva razen omenjenih jezikov umeje svoj posebni jezik. Torej bravissimo, ta bo za nas in sprejeta je bila. Šolski svetovalci so računili čisto logično. Učiteljica bo učila naše otroke nemško, vlaško, francosko in muziko, naši otroci pa gospodičino svoj materni jezik. Če pojde po volji teh modrijanov, bodo radovljiski otroci zaradi znanja mnogih jezikov in muzike sloveli po svetu in toplice na Bledu ne bodo potrebovale več tujih muzikantov niti čičeronov od Bog ga vedi kod: vsega bode doma dosti. Ne čudimo se torej, da nam radovljiska gospoda vse nemško dopisuje, saj imamo tam „stadtkinder“, kateri nas bodo v prihodnje v nemštvu urili in nam razlagali vse urtelne in verlorengne.

Iz Idrije 22. oktobra. V odgovor gospodu V. Kornmüllerju na dopis s Podgrada priobčen v „Slov. Naroda“ šte. 241. od 19. oktobra le toliko rečem, da nij samo moje ampak občeno mnenje, da črke K. V. v dopisu iz Idrije šte. 204. „Slov. Nar.“ ne pomenijo družega nego Vaše ime. Da slovenski Vi nijste pisali, tudi jaz verujem, kajti o tem nas je „Slov. Nar.“ sam še le prepričal, ko ste mu namreč nemški dopis poslali in je sedaj vendar le slovenski priobčen. Ako nas hočete tedaj prepričati, da črke K. V. omenje nega dopisa ne pomenijo Vašega imena, preiščite stvar sami in potem očitno dokažite, kaj ste dosegli, kar bode meni in gotovo tudi marsikateremu družemu prav ljubo. Vaše razmere ne spadajo semkaj, temveč namen mojega dopisa je bil, kakor sem omenil, le zdravnikom, kateri nameravajo za službo prositi, stvar povedati, zakaj da je ta služba v vednej razpisavi, ter zavrniti dopisovalčevo lažnjivo obrekovanje miraega in poštenega g. dr. Baaza, na komer mi je bilo še posebno ležeče.

Val. Treven.

Domače stvari.

— („Dramatičnega društva“) občnemu zboru, ki bode jutri ob enajstih dopoldne v čitalnični dvorani, je dnevni red ta le: 1. Nagovor predsednikov. 2. Poročilo

tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev odbora. 5. Posamezni nasveti.

— (Sl. deželni odbor) je dramatičnega društva odboru te dni naznanil, da je v seji dne 3. t. m. gledé tistih 1000 gld., katere je kranjski deželni zbor lani 11. dan oktobra iz deželnega zaklada dovolil „v podporo slovenskih dramatičnih namenov“ za 1879. leto, sklenil, naj se obrne a) 600 gld. v pisateljska darila za slovenska izvirna dramatična dela, b) 300 gld. v izdavanje tiskanih dramatičnih knjig, in c) 100 gld. v pomnoženje knjižnice dramatičnega društva. Od onih, za pisateljska darila namenjenih 600 gld. naj se odloči svota 400 gld. za darilo pisatelju resnega igrokaza iz kranjske ali avstrijske zgodovine; ta igrokaz bi moral izpolniti ves gledališki večer. Ostalih 200 gld. naj bi bilo darilo pisatelju najboljši veseloiigre, najmenj v dveh dejanjih. Sl. deželni odbor ob enem pozivlje društveni odbor, naj mu brzo poroči svoje misli, nasvete in pogoje gledé razpisa navedenih dveh daril in gledé dramatičnih proizvodov namenjenih za natis, poleg tega pa tudi označi dramatična dela, katera bi kazalo kupiti za društveno knjižnico. — Dramatično društvo, katero bode veselo, da je ta stvar, ki je vlekla se leto dni, konči nekako rešena, ima jutri v občnem zboru baš lepo priliko odboru, ki ga bode na novo volilo, naročiti, kaj naj deželnemu odboru odgovori. Umevno je lahko, da društvo deželne podpore nij dobilo nepogojno na razpolaganje; gledaliških predstav nij bilo in torej nij moči v to svrhu zahtevati priloga; na drugo stran je ipak res, da se društvo nij moglo postopiti rednega igranja s plačanimi močmi, ker nij smelo za gotovo računati na pokritje primanjkljaja. Prav je tedaj, da se dovoljeni znesek zdaj na drug način porabi v prid narodnim našim dramatičnim nameram. Vendar pa po našem mnenju razdelitev daril, kakor jo je slavni deželni odbor določil, nij srečna, niti našim okolišnim primerna. Nam se dozdeva, da bi več manjših daril bolj ugaljalo in več vspeha imelo; teh 600 gld. bi zadostovalo tudi za štiri darila.

— (Sokolsk večer) bode jutri v čitalnični gostilni. Program priobčimo jutri. denes le izpovemo, da mej drugim pride na vrsto končen prizor po občeprijubljenem g. Kajzelju.

— (Iz trgovinske in obrtne zbornice.) Nij davno ka smo opozarjali, da bodo morale na novo cimentirane mere in vage, ki so bile cimentirane stoprav leta 1876. in 1877. To velja celó za take mere in vage, ki so na prodaj. Nij teško sprevideti, da je taka postavna določba zeló trda za vsacega, kdor ima posla z mero in vago, posebno pa za trgovce, ki kupčujejo z merami, bôtmí in tehtnicami. Zato je trgovinska zbornica dobro ukrenila, ker je v poslednji seji sklenila prositi deželno vlado, da bi se obrok za pocimentiranje mer in vag raztegnil vsaj na pet let t. j. tako, da bi bilo le vsacih pet let treba z nova cimentirati mere in vage; take mere in vage, ki so bile cimentirane prej nego pred petémi leti ne smeje bi se sicer prodajati, ipak naj bi se ne kaznoval nobeden samo zaradi tega, če ima tako mero in vago. Želeti je, da bi bila uslišana prošnja trgovinske zbornice.

— (Državni poslanec g. Klun) je spisal in ministru poljedelstva izročil spomenico o izgubah, ki jih idrijski kmetovalci trpé po državnem rudniku in ž njim združenih to-

varnah. Minister je obljubil, da bode stvar preiskal in storil kar mogoče, da se ljudem povrne škoda.

— (Občinske volitve.) V Strugah ribniškega okraja je bil za župana izvoljen Josip Pugelj iz Tržiča, za prvega svetovaleca Josip Gregorič iz Potiskavca, za drugega pa Janez Dremuljec s Pake.

Zahvala.

Sl. odbor družbe sv. Mohora je ob priliki razpošiljanja družbenih knjig podaril tukajšnji šoli lepo število 49 družbenih knjig iz prejšnjih let raznega zadržaja. Podpisano vodstvo izreka s tem sl. odboru srčno zahvalo in Bogu plači! Če bi bilo želeto, naj bi se mej družbeniki te za naš narod prekoristne družbe nobena šolska knjižnica ne pogrešala!

Vodstvo ljudske šole v Preserji,
dne 1. oktobra 1879.
Juraj Režek, učitelj.

Tužji.

23. oktobra:

Pri **Slonu**: Back iz Dunaja. — Jaschke iz Trbovlja. — Tintner iz Dunaja. — Wario iz Idrije.
Pri **Mileti**: Baron Cerrini, Einstein, Sturm iz Dunaja. — pl. Luschan iz Celovca. — Hostnik, Goldman, Wengraf iz Dunaja. — Smola iz Ribnice. — Mebus, Schlesinger, Oblak, Herzog iz Dunaja. — pl. Langer iz Poganic.
Pri **bavarskem dvoru**: Bienenstock iz Vavraždina. — Strojman iz Bleda. — Gasperini iz Tirolskega.

Dunajska borza 24. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	68	gld.	40	kr
Enotni drž. dolg v srebru . . .	69	"	90	"
Zlata renta . . .	80	"	95	"
1860 drž. posojilo . . .	127	"	50	"
Akcije narodne banke . . .	837	"	—	"
Kreditne akcije . . .	265	"	10	"

London	117	"	15
Napol.	9	"	33 1/2
C. kr. cekini	5	"	58
Državne marke	57	"	80

Umeteljni vrtar,

ki izvrstno vse v njegovo stroko pripadajoče stvari izdeluje in je preskrbljen z veliko svežimi cvetjci, priporoča se p. n. občinstvu in svojim čestitim naročnikom za izdelovanje

šopkov in mrtvaških vencev

prav po znižani ceni, elegantno in hitro. Šopki se dobivajo od 20 kr. do 15 gld. Mrtvaški venci od 50 kr. nadalje kakor kdo želi.

Dobi se tudi vse drugo, kar pripada v svežo cvetličarstvo, elegantno in po ceni. Vnanje naročbe izvršujejo se točno.

Nadalje more poslužiti tudi z mnogimi velikimi in malimi domačimi in tujimi dekoracijskimi rastlinami, ter prevzema prav po ceni **olepšavanje grobov** pri sv. Krištofu za vernih duš dan in mrtvacev, kakor tudi **okinčanje sob za ples** in v obče za vsakojake slavnosti. Cena za **dekoracijo mrtličev** je za I. razred 6 gld.; za drugi 4 gld. in za III. razred 2 gld. Za vsak razred pak se daje prav lepe rastline. Prevzemam tudi oskrbovanje **namiznih šopkov** proti mesečnji plači. Koncem se dobé tudi v ceno različne **rastline za sobo**.
Mnogobrojnih naročeb prosi udano

Alojzij Korsika,
umeteljni in vrtar za trgovino, na
poljanskej cesti št. 12, nova.

Gostilna „pri fajfi“

v Lingarjevih ulicah. (498 2)

Vsako soboto koline!

Dolenjsko vino po 28, 32 in 36 kr. liter.

Štev. 13911.

(489—3)

Razglas.

Za leto 1880 sestavljeni proračuni dohodkov in potroškov mestne blagajnice, zavoda ljudskih sol, zavoda za uboge, meščanskega zavoda, in splošnega ustanovnega zavoda, leže v smislu občinskega reda od 15. do 31. oktobra tega leta v magistratnem ekspeditnem uradu v splošni pregled, kjer se tudi kakošne opazke srenjancov o taistih v zapisnik sprejemajo, da se more mestni zbor v svojem posvetovanju na nje ozirati.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dne 13. oktobra 1879.

Popravek zastran ponudbe v zakon.

(501—1)

Tista uljudna osoba, ki je odgovorila na ponudbo v zakon, naznanjeno v „Slovenskem Narodu“, naj blagovoli sledeče šifre porabiti: **IO, Sab M. C. poste restante Nabresina**, kajti drugače se pismo ne dobi od pošte. Srečno!

Velika zaloga letošnjega mošta,

oziroma novega vina, posebno dobrega dolenjca po 4 gold. do 4 gold. 50 kr. vedro pri

A. Cvenklij
v Sevnici.

Schiffer & Stedry v Ljubljani,

dovozna cesta poleg kolodvora južne železnice, prodajata

najboljši Trebovljišk

salónsk premog

za kurjavo v sobi in kuhinji,
ob jednem tudi

tovarniški premog

za vsako potrebo po najnižjih cenah.

Naročbe se sprejemajo:

v magazinu za premog na dovozne cesti poleg kolodvora juž. železnice, pri J. E. Bučarjevih naslednikih pri frančiškanskem mostu in pri Karl S. Till-u pod Trančo št. 2. (503—1)

Originalni Howe-jevi

in originalni Singer-jevi

šivalni stroji

poleg družih skušenih sistemov najboljše kakovosti, po fabriških cenah in s petletnim jamstvom

v glavnej zalogi za Kranjsko

Franc Detter-ju v Ljubljani,
pod Trančo.

NB. Jedino le tu se morejo šivalni stroji strokovnjaško in po ceni popravljati in snažiti.

Svila, sukanec (Zwirn), strojne igle, olje, posamni deli stroja itd. itd.,

na izbiranje, najboljše kvaliteti, in ceneje nego povsod.

ZALOGA (443—2)

F. Wertheimovih & Comp. denarnic,

v katere se ne more ulomiti, in jim tudi ogenj ne škoduje.

Temeljita pomoč vsem, ki so v želodci ali trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na čiščenje in snaženje sokrovice in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najboljše za to sredstvo je

dr. Roza

življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahtevam; isti oživi vse prebavljanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse teško prebavljanje, osobito gnjus do jedi, kislo riganje, napetost, bljevanje, krč v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gld., pol sklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Veselošpotovalni g. Fragner!

Prosim vas udano, pošljite mi za priloženih 18 mark zopet „dr. Rozov življenski balzam“. Ta balzam je prav posebno sredstvo zoper gnjus do jedi, shujšanje, in ako se ne more spati. Ljudje, nad kojimi so uže obupali zdravniki, postali so po tem „življenskem balzamu“ zdravi in krepki. Prosim za takojšnje priposlanje.

V štovanju vam udani H. Stolzenberg.

Loos-Heinersdorf poleg Müncheberga 14. avg. 1875.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. n. gg. naročnike, naj povsod izrečno **dr. Rozov življenski balzam** iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno **dr. Rozovega življenskega balzama**.

Pravi

dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdeovalca **B. Fragner-ja**, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3. V Ljubljani: G. Piccoli, lekarna; Jos. Svoboda, lekarna. V Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekarna. V Kameniku: Jos. Močnik, lekarna.

Vse lekarne in večje trgovine z materialnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama. Isto tam:

Pragska občna domača maz,

gotovo in izkušeno sredstvo za ozdravljenje vsacega prisada, rane in otekline, a 25 in 35 kr. av. v.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi tudi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. a. v. (270—10)